

BESLUT

2023-03-13 Dnr: 22/03400

Saken

Aktuellt, SVT2, 2022-10-25, inslag om det ekonomiska utgångsläget inför kommande lönerörelse; fråga om saklighet

Beslut

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

Inslaget

Inslaget handlade om det rådande ekonomiska läget i Sverige och sändes innan en debatt som handlade om avtalsrörelsen och de kommande löneförhandlingarna på den svenska arbetsmarknaden.

Inslaget inleddes med bilder från en livsmedelsbutik där reportern berättade om prisökningar på varor och förklarade att det är inflationen. Hon sa bland annat att prisökningarna berodde på en brist på energi och mat som orsakats av det pågående kriget i Ukraina. Reportern berättade vidare att antalet företag som gått i konkurs ökat jämfört med föregående år. Sedan sa reportern följande.

Samtidigt går stora delar av näringslivet bra, med fulla orderböcker. Flera storbanker har just rapporterat om ökande vinster. Volvo Cars har fördubblat sitt resultat och landets Ica-butiker slår vinstrekord.

Inslaget fortsatte sedan med att reportern bland annat berättade att regeringen förväntade sig en svår ekonomisk framtid. Reportern sa också att hög inflation och stigande räntor påverkade läget inför den kommande avtalsrörelsen.

Anmälan

Anmälaren anför att uppgiften om att landets Ica-butiker gör vinstrekord är missvisande då siffrorna är hämtade från årsredovisningar för år 2021. Anmälaren anför vidare att det är missvisande att rapportera om den nuvarande situationen med inflation och ökande livsmedelspriser samtidigt som man refererar till årsredovisningar från föregående år.

Programföretagets yttrande

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Syftet med inslaget var att sammanfatta det rådande ekonomiska läget för att ge publiken en grundförståelse inför den påföljande debatten om avtalsrörelsen. Avsikten med inslaget var inte att ge en heltäckande bild av alla aspekter och inte heller fördjupa sig kring resultaten för olika storbolag.

Uppgiften i inslaget om att Ica-butikerna gör rekordvinster var hämtad från Dagens Nyheters kartläggning av Ica-handlarnas bolag, som publicerades några dagar före inslaget. Där framgick att ”bolagen bakom Ica-butikerna redovisar rekordhög omsättning och vinst” och att ”uppgifterna kommer från de senaste årsredovisningarna, i huvudsak verksamhetsåret 2021. De blev offentliga vid halvårsskiftet. Utdelningen är den som skiftats ut under 2022.”

Uppgiften i inslaget utgick alltså från siffror rörande i huvudsak år 2021, som visar på vinstrekord för många handlares butiker. De är också de senaste tillgängliga siffrorna gällande enskilda Ica-handlares butiker, offentliggjorda vid halvårsskiftet ett par månader före inslagets sändning. Utdelningen till följd av rekordvinsterna sker dessutom under år 2022, vilket har betydelse för avtalsrörelsen.

Det är praxis i ekonomijournalistik att utgå från de senaste redovisade siffrorna avseende rapporterade vinster från bolag. I den delen av inslaget där Ica-butikerna nämndes, åsyftades också flera bolags rapporterade vinster och inte vilka vinster som gjordes just vid tillfället för inslagets sändning.

Anmälaren hänvisar till Ica-gruppens kvartalsrapport för det tredje kvartalet år 2022. Den publicerades två dagar efter inslagets sändning och var således inte tillgänglig som underlag för redaktionen. Kvartalsrapporter från Ica-gruppen visar heller inte på resultat och vinster för de enskilda företag som driver en klar majoritet av Ica-butikerna i Sverige.

Aktuell bestämmelse

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändnings-tillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämndens bedömning

Granskningsnämnden konstaterar att inslaget handlade om det ekonomiska utgångsläget inför avtalsrörelsen och de kommande löneförhandlingarna på den svenska arbetsmarknaden. Anmälaren har anfört att uttalandet om att landets Ica-

butiker gör vinstrekord var missvisande då uppgiften inte förmedlar en bild av det aktuella läget. SVT har anfört att uppgifterna om vinstrekord främst baserades på de senast offentliggjorda årsredovisningarna från bland annat enskilda Ica-handlare. Att dessa årsredovisningar gäller för föregående verksamhetsår innebär därför enligt nämndens mening inte att inslaget blev missvisande. Nämnden anser att SVT i sitt yttrande även i övrigt har visat grund för påståendena i inslaget. Inslaget strider inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Kristina Åberg, Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Miriam Briland.

För granskningsnämnden

Dag Mattsson

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Dag Edvin Bror Mattsson
DATUM & TID:	2023-03-13 07:35:02 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_090ea89dd9a78f63557792e850f31e7c4c

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-03-13 07:35:08 +01:00
Ref: 68205SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)